

Tvingaður til at gera glasfipurbátar:

Føroyskt bátasmið er eitt doyggjandi handverk!

Tað er sera trupult í dag fyri ikki at siga ógjøriligt hjá einum føroyskum bátasmiði at fáa so mikið at gera, at hann fær nokk til eina ársinntøku.

Tað gerst tí alsamt meira vanligt, at bátasmiðir heilt gevast at smíða bátar. Nakrir teirra, sum tó ikki vilja sleppa bátasmiðinum, fara undir at gera bátar úr glasfipuri.

Ein teirra er Regin Danielsen úr Havn. Saman við øðrum er hann í lotuni í ferð við at byggja eina verksmiðju í Hvalvík, sum skal gera glasfipurbátar.

Sosialurin hevur tosað við hann um støðuna hjá føroyska bátasmiðinum og annars um nýggju ætlanirnar at gera glasfipurbátar

— Skal eg byggja framtíð mína á bátasmið, so kenni eg meg tvingaðan at gera glasfipurbátar, tí eingin kann liva av bara at smíða vanligar føroyskar træbátar.

Soleiðis sigur Regin Danielsen, sum í fleiri ár

hevur smíðað føroyskar bátar, men mátti gevast, tí ov litið var at gera. Men Regin vildi tó ikki sleppa bátasmiðinum. Hann avgjordi tí saman við øðrum at byggja eina bátaverksmiðju, ið skal gera deksfór úr glasfipuri.

3 mill. kr.

Nú er hann so við at røkka á mál. Nýggja bátaverksmiðjan, sum er í gerð á idnaðarøkinum í Hvalvík, verður klár at taka í brúk í apríl.

Talan er um eina lykklára byggihóll frá donsku fyrítøkuni ALDEK. Sjálf gólvviddin er 625 kvm. Har verður so byggihóll, sprayrúm, kantina og skrivstova.

Samant við forminum, ið teir hava keypt frá eini svensk-norskari fyrítøku, verður ilogan uppá einar 3 mill. kr. Bara formurin sigur, at tað verður ov drúgft og ov kostnaðarmikið at gera ein form sjálvir og hava teir tí gjørt avtalu um keyp av einum formi til ein heilt nýggjan 30 fót bát.

6-8 bátar árliga

Ætlanin er í fyrstani bert at gera henda 30 fót bátt. Seinni verður møguleiga farið undir at gera enn stórra bátar. Teir fáa annars um stutta tíð ein skrokk úr Danmark, sum ein kundi hevur bilagt. Hesin báturin verður 35 fót. Tað veldst so um

eftirspurningin, nær teir fara at gera so stórar bátar úr glasfipuri.

Regin Danielsen sigur, at teir longu nú hava fingið fleiri sáttmálar og fyrispurningar, soleiðis at teir hava nokk niðurfyri í ár. Teir verða fýr fyrir at gera einar 6-8 bátar árliga og verður tá arbeiði til einar seks mans. Er eftirspurningin enn størri, so er tó onki til hindurs fyri at økja um framleiðsluna.

Aðrar støddir

Uppá fyrispurning um teir ikki fara at geva verandi glasfipurbátavirkjum trupulleikar, sigur Regin Danielsen, at tað fara teir ikki, tí teir skulu gera eina bátastødd, sum hinir ikki gera.

Hann vísir annars á, at innflutningurin av stórra glasfipurbátum hevur verið so mikið stórur hesi seinastu árin, at skulu vit til at framleiða sjálvir heldur enn at innflyta lúðrar bátar, so er tørvur á eini tilkari bátaverksmiðju, sum teir nú byggja í Hvalvík.

Bert í 1985 vórðu inn-

fluttir 60 bátar úr glasfipuri fyri 15 milj. kr.

Ov nógvar verksmiðjur um nøkur ár!

Men hvat heldur Regin Danielsen so um, at tað verða bygdar bátaverksmiðjur í Suðri og í Vágum, sum eisini skulu gera bátar úr glasfipuri!

— Eg haldi, at tað kann fara at taka grundarlagið undan okkum øllum, um eftirspurningurin eftir bátum fer at minka munandi. Men sum støðan er nú, so er eftirspurningurin stórur, men vit vita so ikki hvussu tað verður um nøkur ár.

Regin Danielsen sigur annars, at teir fara eisini at leggja seg eftir at útflyta bátar, og her heldur hann skuldu verið góðir møguleikar.

Um orsøkina til at føroyingar nú fara at gera glasfipurbátar í so stóran mun sjálvir, sigur Regin Danielsen, at tað m.a. kemur av tí, at okkara myndugleikar hava økt tollin á innfluttum bátum úr 5% upp í 38%. Hetta hevur gjørt ein bát, sum fyrr kostaði 400.000 kr. at innflyta, umleið 100.000 kr. dýrari og ger hetta, at føroyskar verksmiðjur hava møguleika at gera biligari bátar.

Tann fyrsti báturin teir skulu í gongd við í Hvalvík, er ein 30 fót bátur við línuspæli, radara, ekkoloddi, telefon og 130 hestamaskinu. Hann fer at kosta niðanfyrri eina hálva mill. kr.

So bátarnir, sum verða framleiddir her heima, verða munandi biligari enn teir innfluttu.

Gavst at smíða føroyskar bátar

Regin Danielsen, ið er 48 ára gamal, fór longu sum 14 ára gamal í læru til bátasmið hjá abbanum

Palla Rasmussen. Hann smíðaði føroyskar bátar í nokur ár, men gavst so. Seinni fór hann so til verka aftur, men tað visti seg, at møguleiki var ikki at liva av hesum arbeiðinum og tí avgjordi hann saman við øðrum at fara undir at byggja bátaverksmiðjuna í Hvalvík.

Regin Danielsen er rættiliga svartskygdur, tá tað snýr seg um framtíðina hjá føroyskum bátasmið.

— Eg beri ótta fyri, at hetta okkara gamla handverk syngur uppá sitt síðsta vers. Og eg ivist í, um tað ikki er ov seint at gera nakað fyri at bjarga tí.

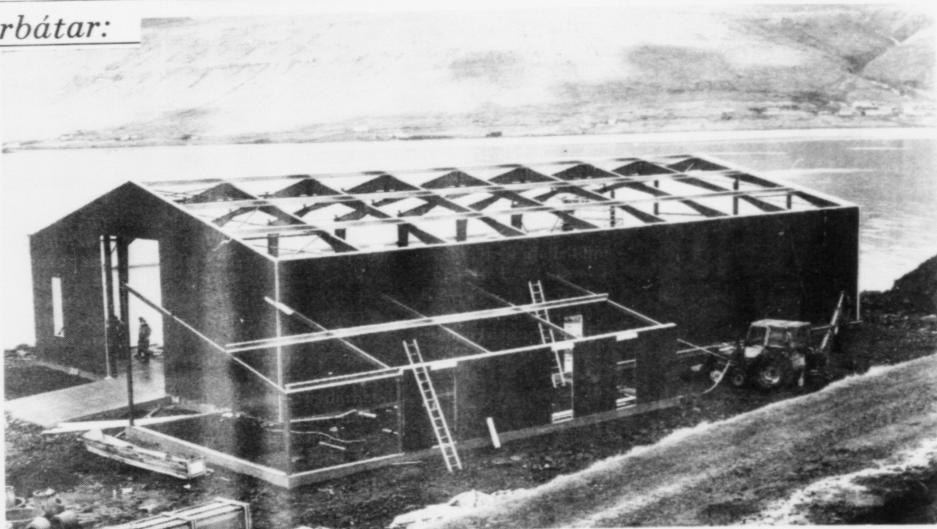
Regin Danielsen gevur glasfipurinum skyldina fyri, at føroyska bátasmiðið nú er við at gerast søga. Tað visir seg, at fólk vilja heldur hava bát við dekki, so tey sleppa frá at oysa, og tey vilja so eisini hava sum minst av viðlíkahaldi. Tí vilja tey hava ein glasfipurbát heldur enn ein træbát.

Kunnu ikki liva av tí

— Teir, sum vilja smíða føroyskar bátar burturav og tí hava hetta yrkið sum livibreyð, megu so við og við ásanna, at teir kunnu ikki liva av hesum einans, og tí velja fleiri og fleiri bátasmiðir antin at gevast ella at gera sum eg við at fara yvir til at gera bátar úr glasfipuri, tí hetta er tað føroyingurin ynskir.

— Er einki vit kunnu gera fyri at bjarga føroyska bátasmiðinum?

— Helst er tað ov seint, men tað vildi verið stórt spell, um vit lótu henda stóra mentanararv gleppa okkum av hondum. Tí eiga vit kanska nú at fáa eitt orðaskifti um, hvussu vit hóast alt kunnu royna at forða fyri, at vit missa hetta handverkið med alla, sigur Regin Danielsen at enda.



Nýggja bátaverksmiðjan verður bygd niðanfyrri vegin, millum havnina í Hvalvík og idnaðarøkið, har Norðsetur er

